

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-02-60-ES
Datum: 3. februar 2012.
Original: engleski

PREDSJEDNIK MEĐUNARODNOG SUDA

Rješava: sudija Theodor Meron, predsjednik
Sekretar: g. John Hocking
Odluka od: 3. februara 2012.

TUŽILAC

protiv

VIDOJA BLAGOJEVIĆA

POVJERLJIVO

ODLUKA PREDSJEDNIKA O PRIJEVREMENOM PUŠTANJU NA SLOBODU

Tužilaštvo:

g. Serge Brammertz

Advokat g. Vidoja Blagojevića:

g. Vladimir Domazet

Prijevod

1. **Ja, Theodor Meron**, predsjednik Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješavam po "Zahtjevu odbrane g. Vidoja Blagojevića za prijevremeno puštanje na slobodu" (dalje u tekstu: Zahtjev), koji je 11. avgusta 2011. godine podnesen na povjerljivoj osnovi na osnovu člana 28 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut), pravila 124 i 125 Pravilnika o Postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) i paragrafa 2 relevantnog Uputstva.¹

A. Proceduralni kontekst

2. Tužilaštvo je prvu optužnicu protiv Vidoja Blagojevića (dalje u tekstu: Blagojević) podiglo 30. oktobra 1998. godine.² Blagojević je optužen prema članu 7(1) i članu 7(3) Statuta za sljedeće zločine: genocid i, alternativno, saučeništvo radi počinjenja genocida, istrebljenje kao zločin protiv čovječnosti, ubistvo kao zločin protiv čovječnosti i kršenje zakona ili običaja ratovanja, te progone po političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi kao zločin protiv čovječnosti.³ Prva optužnica izmijenjena je 27. oktobra 1999. godine, kada je dodana optužba za deportaciju kao zločin protiv čovječnosti i nehumana djela kao zločin protiv čovječnosti s prisilnim premještanjem u osnovi.⁴

3. Blagojević je 10. avgusta 2001. uhapšen u Bosni i Hercegovini⁵ i istog dana prebačen u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija.⁶ Izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice.⁷

4. Dana 15. januara 2002. godine Pretresno vijeće naložilo je spanjanje optužnice protiv Blagojevića s optužnicom protiv Dragana Jokića i Dragana Obrenovića,⁸ a 22.

¹ Zahtjev, str. 1-2; Uputstvo za rad prilikom rješavanja po molbama za pomilovanje, ublažavanje kazne i prijevremeno puštanje na slobodu osoba koje je osudio Međunarodni sud, IT/146/Rev.3, 16. septembar 2010. (dalje u tekstu: Uputstvo).

² *Tužilac protiv Radislava Krstića i drugih*, predmet br. IT-98-33-I, Optužnica, 30. oktobar 1998. godine (dalje u tekstu: Prva optužnica). V. i *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i Dragana Jokića*, predmet br. IT-02-60-T, Presuda, 17. januar 2005. godine (dalje u tekstu: Prvostepena presuda), par. 863.

³ Prva optužnica, par. 24-31, 33-34. V. i Prvostepenu presudu, par. 863.

⁴ *Tužilac protiv Radislava Krstića i drugih*, predmet br. IT-98-33/I, Izmijenjena optužnica, 27. oktobar 1999. godine, par. 32-33.

⁵ Prvostepena optužnica, par. 864.

⁶ *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića*, predmet br. IT-98-33/1-I, Nalog predsjednika o dodjeli predmeta pretresnom vijeću, 16. avgust 2011. godine, str. 2; V. i *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića*, predmet br. IT-98-33/1-PT, Nalog o zadržavanju u pritvoru, 16. avgust 2001. godine.

⁷ Prvostepena presuda, par. 864.

Prijevod

januara 2002. tužilaštvo je podnijelo izmijenjenu optužnicu u kojoj su navedene spojene optužbe.⁹ U Spojenoj optužnici odbačena je optužba za genocid protiv Blagojevića.¹⁰

5. Nakon što je tužilaštvo podnijelo zahtjev, Pretresno vijeće je 17. maja 2002. donijelo odluku da spoji postupak protiv Momira Nikolića i postupke protiv Blagojevića, Dragana Obrenovića i Dragana Jokića.¹¹ Tužilaštvo je 27. maja 2002. godine podnijelo izmijenjenu spojenu optužnicu protiv četvorice optuženih s neizmijenjenim optužbama protiv Blagojevića.¹²

6. Dana 7. maja 2003. i 20. maja 2003. Pretresno vijeće je prihvatilo pozitivno izjašnjavanje o krivici u predmetu protiv Momira Nikolića,¹³ odnosno Dragana Obrenovića.¹⁴

7. Pretresno vijeće je 17. januara 2005. izreklo presudu i proglasilo Blagojevića krivim na osnovu člana 7(1) Statuta za saučeništvo radi počinjenja genocida, ubistvo kao zločin protiv čovječnosti, ubistvo kao kršenje zakona ili običaja ratovanja, progon kao zločin protiv čovječnosti i nehumana djela. Pretresno vijeće ga je osudilo na kaznu zatvora u trajanju od 18 godina, a period koji je u zatvoru proveo od 10. avgusta 2001. uračunat mu je u kaznu.¹⁵

⁸ *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i drugih*, predmet br. IT-98-33/1-PT, Pismeno obrazloženje usmene odluke po Zahtjevu tužioca za spajanje postupaka od 15. januara 2002. godine, 16. januar 2002. godine, par. 3 i Dispozitiv, str. 8.

⁹ *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i drugih*, predmet br. IT-02-53-PT, Zahtjev za podizanje spojene optužnice na osnovu usmenog naloga Pretresnog vijeća od 15. januara 2002. godine, 22. januar 2002. godine.

¹⁰ *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i drugih*, predmet br. IT-02-53-PT, Izmijenjena spojena optužnica, 22. januar 2002. godine.

¹¹ *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i drugih*, predmet br. IT-02-60-PT, Odluka po Zahtjevu optužbe za spajanje postupaka, 17. maj 2002. godine, par. 1, 19. V. i *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i drugih*, predmet br. IT-02-60-PT, Zahtjev za podnošenje Izmijenjene spojene optužnice na osnovu Naloga od 17. maja 2002. godine, 27. maj 2002. godine, str. 1-2.

¹² *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i drugih*, predmet br. IT-02-60-PT, Izmijenjena spojena optužnica, 27. maj 2002. godine.

¹³ *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i drugih*, predmet br. IT-02-60-PT, Rasprava po zahtjevu, 7. maj 2003. godine, T. 293-294.

¹⁴ *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i drugih*, predmet br. IT-02-60-PT, Rasprava po zahtjevu, 21. maj 2003. godine, T. 560.

¹⁵ Prvostepena presuda, Dispozitiv, str. 304.

Prijevod

8. Žalbeno vijeće je 9. maja 2007. poništilo osuđujuću presudu izrečenu Blagojeviću za saučeništvo radi počinjenja genocida i smanjilo mu kaznu zatvora sa 18 godina na 15 godina.¹⁶ Blagojević je prebačen u Norvešku na izdržavanje ostatka kazne.¹⁷

B. Zahtjev

9. Blagojević traži da bude prijevremeno pušten na slobodu pošto je 10. avgusta 2011. izdržao dvije trećine kazne.¹⁸

10. Dana 11. avgusta 2011. tadašnji predsjednik Patrick Robinson (dalje u tekstu: predsjednik Robinson) naložio je Sekretarijatu Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Sekretarijat) da, na osnovu paragrafa 3(b) i (c) Uputstva, od norveških vlasti i tužilaštva zatraži relevantne izvještaje i primjedbe.¹⁹ Dana 17. novembra 2011. Sekretarijat mi je dostavio: (i) izvještaj tužilaštva o saradnji s Blagojevićem; i (ii) dopis Ministarstva pravde i policije Norveške u vezi s tim da li, u skladu s norveškim zakonom, Blagojević ispunjava uslove za prijevremeno puštanje na slobodu, zatim u vezi s njegovim ponašanjem u zatvoru i o njegovom psihičkom stanju za vrijeme izdržavanja kazne.²⁰ Sekretarijat je 21. novembra 2011. te informacije prenio Blagojeviću, u skladu s paragrafom 4 Uputstva, a Blagojević je 25. novembra 2011. dostavio odgovor, u skladu s paragrafom 5 Uputstva (dalje u tekstu: Odgovor).²¹

C. Mjerodavno pravo

11. Na osnovu člana 28 Statuta, ako prema važećim pravnim propisima države u kojoj osuđenik izdržava kaznu zatvora on ima pravo na pomilovanje ili ublažavanje kazne, ta država mora o tome obavijestiti Međunarodni sud, a predsjednik Međunarodnog suda, nakon što se posavjetuje sa sudijama, donosi odluku na temelju interesa pravde i opštih

¹⁶ *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i Dragana Jokića*, predmet br. IT-02-60-A, Presuda, 9. maj 2007. godine, Dispozitiv, str. 137.

¹⁷ *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i Dragana Jokića*, predmet br. IT-02-60-ES, Nalog kojim se imenuje država u kojoj će Vidoje Blagojević izdržavati kaznu zatvora, 16. novembar 2007. godine (povjerljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Nalog kojim se imenuje država), str. 1-2.

¹⁸ Zahtjev, str. 2-3.

¹⁹ Dopis predsjednika Patricka Robinsona sekretaru, g. Johnu Hockingu, 11. avgust 2011. godine.

²⁰ Dopis sekretara, g. Johna Hockinga, predsjedniku Theodoru Meronu, 17. novembar 2011. godine, kojim prenosi Dopis tužilaštva sekretaru, g. Johnu Hockingu, 25. avgust 2011. godine (dalje u tekstu: Dopis tužilaštva) i Pismo Ministarstva pravde i policije Kraljevine Norveške, 4. novembar 2011. godine (dalje u tekstu: pismo norveškog Ministarstva pravde).

²¹ Dopis sekretara, g. Johna Hockinga, predsjedniku Theodoru Meronu, 2. decembar 2011. godine, kojim prenosi pismo g. Vidoja Blagojevića Sekretarijatu, 25. novembar 2011. godine.

Prijevod

pravnih načela. Pravilo 123 odgovara članu 28, a pravilo 124 Pravilnika predviđa da na osnovu obavještenja predsjednik, poslije savjetovanja sa članovima Kolegija i svim stalnim sudijama Vijeća koje je izreklo kaznu i koje su još uvijek sudije Međunarodnog suda, odlučuje da li je primjereno osuđenog pomilovati ili mu ublažiti kaznu. Pravilo 125 Pravilnika predviđa da, prilikom utvrđivanja da li je primjereno osuđenog pomilovati ili mu ublažiti kaznu, predsjednik, između ostalog, uzima u obzir: (i) težinu krivičnog djela ili krivičnih djela za koje je zatvorenik osuđen; (ii) postupak prema zatvorenicima u sličnoj situaciji; (iii) uolikoj mjeri je zatvorenik pokazao da se rehabilitovao, kao i (iv) eventualnu značajnu saradnju zatvorenika s tužiocem.

12. Paragraf 2 Uputstva predviđa da osuđena osoba može direktno uputiti molbu predsjedniku Suda za pomilovanje, ublažavanje kazne ili prijevremeno puštanje na slobodu, ako smatra da za to ispunjava uslove. Kad se takva molba podnese, postupci predviđeni ovim Uputstvom primjenjuju se *mutatis mutandis*.

13. Član 3(2) Sporazuma između Vlade Norveške i Ujedinjenih nacija o sprovođenju kazni Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: Sporazum o sprovođenju kazni)²² predviđa da se uslovi pod kojima je zatvoren regulišu zakonima Norveške, a podliježu nadzoru Međunarodnog suda. Član 8 Sporazuma o sprovođenju kazni navodi proceduru koja se primjenjuje kada osuđena osoba ispuni uslove za pomilovanje ili ublažavanje kazne.

D. Diskusija

14. Prilikom donošenja odluke o tome da li je prikladno odobriti prijevremeno puštanje na slobodu, a na osnovu pravila 124 Pravilnika, posavjetovao sam se sa sudijama Kolegija i stalnim sudijama Vijeća koje je izreklo kaznu koje su i dalje sudije Međunarodnog suda.

1. Ispunjavanje uslova na osnovu zakona Norveške

15. Norveške vlasti navode da prema norveškom zakonu osoba može biti puštena na uslovnu slobodu nakon što je izdržala dvije trećine kazne, ali ne manje od 60 dana. Osoba neće biti puštena na uslovnu slobodu ako se to, prema opštoj procjeni, ne preporučuje.

²² Sporazum između Vlade Norveške i Ujedinjenih nacija o sprovođenju kazni Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, 24. april 1998. godine.

Prijevod

Prilikom donošenja takve odluke, posebna težina pripisuje se ponašanju osuđene osobe tokom izdržavanja kazne, kao i procjeni da li postoji razlog za pretpostavku da će osuđena osoba počiniti novo krivično djelo tokom uslovnog boravka na slobodi. U Blagojevićevom slučaju, vlasti navode da je on 23. marta 2010. predao zahtjev za uslovno puštanje na slobodu, da je 10. avgusta 2011. izdržao dvije trećine svoje kazne i da na kraju odbijen njegov zahtjev za uslovno puštanje na slobodu zbog "teških zločina za koje je g. Blagojević osuđen, univerzalnog osjećaja pravde i činjenice da je ostalo pet godina do isteka trajanja kazne". Osim toga, norveške vlasti napominju da neće razmatrati Blagojevićevu žalbu na tu odluku.²³

16. Smatram da je činjenica da su norveške vlasti odbile Blagojevićev zahtjev za uslovno puštanje na slobodu, uprkos tome što Blagojević, prema norveškom zakonu, ispunjava uslove da njegov zahtjev za uslovno puštanje na slobodu bude razmotren, faktor koji govori protiv odobravanja zahtjeva za uslovno puštanje na slobodu.

2. Postupak prema zatvoreniciima u sličnoj situaciji

17. Praksa je Međunarodnog suda da razmatra zahtjeve osuđenih osoba koje ispunjavaju uslove za prijevremeno puštanje na slobodu kada su izdržale barem dvije trećine kazne.²⁴ Napominjem da osuđena osoba, time što je izdržala dvije trećine kazne samo ispunjava uslove za prijevremeno puštanje na slobodu, a ne stiče pravo na prijevremeno puštanje na slobodu. Uzimajući u obzir postupak prema zatvoreniciima u sličnoj situaciji, smatram da vrijeme koje je Blagojević proveo u zatvoru zbog svojih zločina govori u prilog prijevremenom puštanju na slobodu.

²³ Dopis Ministarstva pravde Kraljevine Norveške, str. 1-2.

²⁴ V. npr. *Tužilac protiv Vinka Marinkovića*, predmet br. IT-98-34-ES, Odluka predsjednika o prijevremenom puštanju na slobodu Vinka Martinovića, 16. decembar 2011. godine, par. 12; *Tužilac protiv Zelenovića*, predmet br. IT-96-23/2-ES, Odluka predsjednika o prijevremenom puštanju na slobodu Dragana Zelenovića, 21. oktobar 2011., par. 15; *Tužilac protiv Shefqeta Kabashija*, predmet br. IT-04-84-R77.1-ES, Odluka predsjednika o prijevremenom puštanju na slobodu Shefqeta Kabashija, 28. septembar 2011., par. 13; *Tužilac protiv Ivica Rajića*, predmet br. IT-95-12-ES, Odluka predsjednika o prijevremenom puštanju na slobodu Ivica Rajića, 22. avgust 2011. godine, par. 12; *Tužilac protiv Milomira Stakića*, predmet br. IT-97-24-ES, Odluka predsjednika o prijevremenom puštanju na slobodu Milomira Stakića, 15. juli 2011. godine, par. 22.

Prijevod

3. Težina krivičnih djela

18. Što se tiče težine Blagojevićevih krivičnih djela, napominjem da je odluka Pretresnog vijeća da je krivično djelo progona "naročito teško zbog toga što obuhvata brojna djela počinjena s diskriminatorskom namjerom".²⁵ Osim toga, primjećujem da djela u osnovi Blagojevićeve osuđujuće presude za progon uključuju ubistvo, okrutno i nehumano postupanje, terorisanje civilnog stanovništva i prisilno premještanje.²⁶

19. Pretresno vijeće je uočilo da je "kampanja progona... bila ogromnih razmjera i obuhvatala je zločinački poduhvat ubistva više od 7.000 muškaraca bosanskih Muslimana i prisilnog premještanja više od 25.000 bosanskih Muslimana".²⁷ Osim toga, Pretresno vijeće je ukazalo na ranjivost žrtava, koje su "sve bile bespomoćne", a među kojima su bili žene, djeca i stariji ljudi, te zarobljeni i ranjeni muškarci.²⁸ Nadalje, Pretresno vijeće je uočilo uticaj koji su događaji u Srebrenici, uključujući nestanak članove porodica, imali na živote porodica, a koji se može opisati kao "srebrenički sindrom".²⁹

20. U isto vrijeme, Pretresno vijeće je uzelo u obzir da je uloga g. Blagojevića u počinjenju zločina bila ograničena. S obzirom na to, Pretresno je izjavilo sljedeće:

835. U vezi s Vidojem Blagojevićem, Pretresno vijeće konstatuje da on nije bio među glavnim učesnicima u počinjenju zločina. Pretresno vijeće je konstatovalo da su komandanti iz Glavnog štaba i MUP-a doduše odigrali ključnu ulogu u osmišljavanju i provođenju zajedničkog plana da se poubija na hiljade muškaraca bosanskih Muslimana, te da se prisilno premjesti preko 30.000 bosanskih Muslimana, a da se doprinos Vidoja Blagojevića počinjenju zločina uglavnom sastojao u pružanju značajne pomoći u prisilnom premještanju – pomoći za koju je Pretresno vijeće zaključilo da je data bez njegovog znanja o organizovanoj operaciji ubistva – te zbog njegovog znanja o cilju da se eliminiše enklava bosanskih Muslimana Srebrenica. Pretresno vijeće mora uzeti u obzir, međutim, da je praktična pomoć koju je on pružio u značajnoj mjeri uticala na počinjenje zločina genocida.³⁰

²⁵ Prvostepena presuda, par. 834.

²⁶ Prvostepena presuda, par. 752-759.

²⁷ Prvostepena presuda, par. 837.

²⁸ Prvostepena presuda, par. 844.

²⁹ Prvostepena presuda, par. 845.

³⁰ Prvostepena presuda, par. 835.

Prijevod

Pretno vijeće je izjavilo i sljedeće:

848. Pretno vijeće je utvrdilo da uloga Vidoja Blagojevića u vezi sa zločinom za koji je osuđen nije bila uloga pretpostavljenog oficira koji izdaje naređenja, nego uloga komandanta koji je omogućio korištenje ljudstva i sredstava Bratunačke brigade pod njegovom komandom. Stoga Pretno vijeće smatra da je uloga Vidoja Blagojevića u počinjenju zločina bila ograničena. U skladu s tim, Pretno vijeće položaj vlasti i zloupotrebu ovlaštenja od strane Vidoja Blagojevića neće smatrati otežavajućom okolnošću.³¹

21. Iako je Blagojevićeva uloga u počinjenju zločina za koje je osuđen bila ograničena, smatram da su krivična djela, koja se odnose na genocid u Srebrenici ipak su izuzetno teška. Stoga to smatram faktorom koji govori protiv prijevremenog puštanja na slobodu.

4. Dokazi o rehabilitovanju

22. Prilikom rješavanja pitanja rehabilitovanja osuđene osobe, paragraf 3(b) Uputstva predviđa da će Sekretarijat zatražiti izvještaje i napomene od odgovarajućih vlasti države u kojoj se izdržava kazna o vladanju osuđene osobe tokom izdržavanja zatvorske kazne, o opštim uslovima izdržavanja zatvorske kazne i psihičkom stanju osuđene osobe tokom izdržavanja zatvorske kazne. U dopisu norveškog Ministarstva pravde i policije navedeno je da je, prema mišljenju upravnika zatvora u kojem Blagojević izdržava kaznu, "ponašanje g. Blagojevića u zatvoru bilo veoma dobro. Tokom svog boravka u zatvoru on nije prekršio nijedno pravilo ni propis."³² U dopisu se takođe navodi da nije izvršena nikakva psihijatrijska ni psihološka procjena psihičkog stanja g. Blagojevića za vrijeme njegovog boravka u zatvoru.³³

23. Smatram da "veoma dobro" ponašanje Blagojevića za vrijeme njegovog boravka u zatvoru ukazuje na određeni stepen rehabilitovanja koji govori u prilog prijevremenom puštanju na slobodu.

5. Saradnja s tužilaštvom

24. U paragrafu 3(c) Uputstva navodi se da će Sekretarijat zatražiti od tužioca da pripremi detaljan izvještaj o eventualnoj saradnji osuđene osobe s tužilaštvom i značaju te saradnje. Prema riječima tužilaštva, "g. Blagojević nije sarađivao s tužilaštvom tokom

³¹ Prvostepena presuda, par. 848.

³² Dopis norveškog Ministarstva pravde i policije, str. 2.

³³ Dopis norveškog Ministarstva pravde i policije, str. 2.

Prijevod

sudjenja ili žalbenog postupka, a isto tako nije saradivao s tužilaštvom ni u jednom trenutku izdržavanja kazne".³⁴ Međutim, napominjem da tužilaštvo nije navelo da li je ikad zatražilo takvu saradnju. Osim toga, napominjem da optužena ili osuđena osoba nije dužna saradivati s tužilaštvom ukoliko o tome ne postoji sporazum o izjašnjavaanju o krivici. Na osnovu gore navedenog, tom faktoru ne pripisujem ni pozitivnu ni negativnu težinu.

6. Zaključak

25. Mada je Blagojević pokazao određeni stepen rehabilitovanja i izdržao gotovo šest mjeseci više od dvije trećine svoje kazne, smatram da su njegovi zločini izuzetno teški – a to je faktor koji su norveške vlasti uzele u obzir prilikom odbijanja njegove molbe za uslovno puštanje na slobodu. U tim okolnostima, uzimajući u obzir situaciju zatvorenika u sličnom položaju, smatram da bi Blagojevićev zahtjev u ovom trenutku trebalo odbiti, ali da bi mu trebalo odobriti prijevremeno puštanje na slobodu od 31. decembra 2012.

E. Dispozitiv

26. Iz gore navedenih razloga i na osnovu člana 28 Statuta, pravila 124 i 125 Pravilnika, i paragrafa 8 i 11 Uputstva, te člana 8 Sporazuma o sprovođenju kazni, ovim se Blagojeviću ODOBRAVA prijevremeno puštanje na slobodu od 31. decembra 2012. godine.

27. Sekretar se ovim UPUĆUJE da obavijesti norveške vlasti o ovoj odluci čim to bude izvodljivo, kako je propisano u paragrafu 11 Uputstva.

28. Sekretar se ovim UPUĆUJE da status povjerljivosti ove odluke ukine kad Blagojević bude pušten na slobodu.

³⁴ Dopis tužilaštva, par. 2.

Prijevod

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudija Theodor Meron,
predsjednik

Dana 3. februara 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]